

RADY PRE RODIČOV

pri učení sa doma s dieťaťom so špecifickou poruchou učenia

Má Vaše dieťa problém s čítaním ?

pre Vaše dieťa s **DYSLEXIOU** je **UČENIE ČÍTANÍM PROBLÉM**

─ dieťa nemusí čítať s dostatočným porozumením ─

─ čítanie je pre Vaše dieťa veľmi náročné ─

─ dieťa číta pomalšie, má vyššiu chybovosť, vydá viac energie na čítanie ─

─ má zníženú schopnosť aktívne pracovať s textom, porozumieť prečítanému ─

─ má zhoršenú schopnosť zapamätať si text ─

─ Ako môžete pomôcť Vašmu dieťaťu pri učení ? ─

─ časť textu dieťaťu predčítavate

─ kombinujte sluchovú a zrakovú cestu /dieťa kratšiu a jednoduchšiu časť textu číta samé

─ dieťa potrebuje mať viac času na čítanie /a na predmety, ktoré sú závislé na čítaní

─ nahradzujte čítanie diskusiou; čítajte s dieťaťom „na striedačku“ /ked' je dieťa unavené, text mu dočítajte/; čítajte v duete /spoločne s Vami, dospelý len tesne predbieha dieťa a týmto spôsobom ho „vedie“/; čítanie s vyhľadávaním tāžkých slov /dieťa si prečíta najprv text samé potichu pre seba a označí slová, ktoré sa mu zdajú byť tāžké, potom si ich za podpory rodiča naučí správne čítať a vyslovovať, príp. si osvetlí ich význam, a až potom číta daný úsek textu nahlas, pôjde mu to už lepšie a bude si istejšie/

─ overujte si, či si dieťa text pamätá a rozumie mu /otvorenými otázkami, na ktoré nie je možné odpovedať len áno/nie/

─ je dôležité, aby dieťa čítaло pravidelne /aspoň 5x týždenne/

─ dieťaťu vysvetľujeme, že každý deň trénujeme ako športovec, ktorý sa pripravuje na preteky, dieťa nemusí čítať dlho /spočiatku 3 – 5 min./, postupne zvyšujeme na 10 i viac minút

─ uprednostňujeme porozumenie prečítanému pred tempom čítania

─ u detí s tāžkou formou uprednostňujeme audiozáznami alebo špeciálne počítačové programy /napr. pre nevidiacich/, ktoré prevádzajú tlačený text na hovorené slovo

─ vždy je pozitívna konzultácia s vyučujúcim

─ klúčový je Váš láskavý a trpezzlivý prístup

Má Vaše dieťa problém s písaním ?

pre Vaše dieťa s **DYSGRAFIOU** je **PÍSANIE PROBLÉM**

- tempo písania dieťaťa je výrazne pomalé
- ak je dieťa vystavené tlaku, aby zrýchliло tempo písania, je to na úkor kvality písma a väčšej chybovosti a únavy
- písanie máva vplyv aj na iný grafický prejav dieťaťa
  - akoby malo dieťa „ťažkú ruku“
- problémy má v rysovaní, kreslení, v matematike nesprávne zapisuje čísllice, grafy
- má problémy, pokiaľ sa má učiť zo svojich zošitov, lebo sú nečitateľné, chaotické
- pre nemožnosť prejaviť svoje vedomosti ústne sa môže vnímať ako neúspešné
- môže sa dopracovať sa až k odporu k písaniu, strate motivácie
- úlohy urobí veľmi rýchlo a Vy sa niekedy hneváte, lebo dieťa malo na písanie čas
- dieťa nie je lajdák, ani Vám nerobí naprieky, že píše škrabopisne

Ako môžete pomôcť Vášmu dieťaťu pri učení ?

• rešpektujte tempo písania Vášho dieťaťa, príp. volte primeraný rozsah písaného učiva

• vyjadrujte dieťaťu podporu

• dieťa má preferovať kvalitu nad kvantitou, postupne automatizovať kontrolu písomného prejavu, schopnosť chyby vyhľadať a opraviť

• niekedy je dôležité nahradíť písomný prejav audiozáZNAMOM /ak je tempo písania veľmi pomalé, písмо nečitateľné, nevyužiteľné pre učenie sa, značná chybovosť/

• nedopisujte za dieťa úlohy, dobré je po dohovore s vyučujúcim využívať skrátené písomné úlohy- doplnovacie formy, kde dieťa dopĺňuje javy, cvičenia, kde nie je nutné písat' dlhé vety

• zapisovanie dlhších textov nahradťte vlepovaním predtlačených textov do zošita, skenovaním zápisov

• umožnite dieťaťu písanie na notebooku či tablete

• nenechávame dieťa písat' zápisu „naviac“, aby si pocvičilo, či niekoľkokrát prepisovať nekvalitne nepísaný text

• niekedy je lepšie, ak dieťa /na 2. stupni ZŠ/ využíva tzv. písanú formu malého tlačeného písma, u ďažších deficitov použite aj veľké tlačené písmená alebo písanie na počítači

• u ľahších foriem poskytnite viac času na napísanie /pokiaľ možno v pokojnom prostredí/

• pozitívna je Vaša konzultácia s vyučujúcim

• klúčový je Váš láskavý a trpezník prístup

Má Vaše dieťa problém s pravopisom ?

pre Vaše dieťa s **DYSORTOGRAFIOU** je **PÍSOMNÝ PREJAV PROBLÉM**

- ❶ dieťa má problémy v písomnom prejave, v pravopise, najmä v slovenskom i v cudzom jazyku a v iných predmetoch, kde mu učivo diktujete ❷
- ❷ počuje, ale nerozumie, to sa deje pri písaní diktátov či pri diktovanom teste z akéhokoľvek učiva ❸
- ❸ dieťa má problém pre problémy so sluchovou percepciou ❹
- ❹ niektoré deti reagujú na svoje dlhodobé problémy rezignáciou a apatiou ❺

Ako môžete pomôcť Vášmu dieťaťu pri učení ?

- ❶ dávajte dieťaťu informácie/pokyny napísané na papier, na viditeľné miesto, napr. chladničku
- ❷ kontrolujte porozumenie Vami hovorennej inštrukcie, zadaniu, otázke, pri učení sa s dieťaťom, kontrolujte či dieťa rozumie a adekvátnie reaguje
- ❸ hovorte alebo diskutujte s dieťaťom pomaly a s výraznou výslovnosťou, aby dieťaťu slová nesplývali a dokázalo slová od seba odlíšiť
- ❹ uvedomte si, že pre dieťa je ťažké učiť sa pravopis aj v písomnom prejave
- ❺ využívajte sluch, hmat, zrak a reč, hlavne vizualizovanie učiva alebo zjednodušené gramatické pravidlá
- ❻ dôležitá je zásada „krátko, ale pravidelne“
- ❼ dieťa uistíujte o poskytnutí Vašej pomoci, s ktorou všetko spoločne zvládnete
- ❽ poskytnite dieťaťu viac času na vypracovanie úloh
- ❾ pozitívna je Vaša konzultácia s vyučujúcim
- ❿ kľúčový je Váš láskavý a trpeznícky prístup

Má Vaše dieťa problém s matematikou ?

1/3

pre Vaše dieťa s **DYSKALKULIOU** je **MATEMATIKA PROBLÉM**

☞ dieťa má ľažkosti v matematike a všade tam, kde sa matematika používa, t. j. najmä v chémii, vo fyzike ☞

☞ v praktickom živote má dieťa problém s odhadom a určovaním času ☞

Ako môžete pomôcť Vášmu dieťaťu pri učení?

☒ dieťaťu môžete pomôcť použitím rôznych počítadiel, názorných číselných os, prehľadov a tabuľiek

☒ vo vyšších ročníkoch môžete využitím kalkulačky

☒ vždy je nutné dat' dieťaťu viac času na vypracovanie zadanej práce, poskytnúť krokovú pomoc

☒ pri hodnotení úloh z matematiky vychádzajte z rozboru logického postupu riešenia úlohy /nehodnoťte zámeny tvarovo podobných čísel, chyby z posunu v priestore, chybný opis znamienok/

☒ pomáhajú aj pracovné listy, kde dieťa dopĺňuje výsledok /v komunikácii s vyučujúcim/

☒ využívajte vždy názorné pomôcky /názorné číselné osy, tabuľky násobkov, kartičky s násobkami a delením a pod./, pretože dieťa bez poskytnutia názorného materiálu ľažko optimálne počíta

☒ 10 v násobení a delení ved'te dieťa k využívaniu „záchytných príkladov“ /napríklad riešenie príkladu 6×6 dieťa odvodzuje od príkladu 6×5 , ktorý si pamätá/

☒ — v slovných úlohách pomáhajte s pochopením zadania /dieťa napr. zvýrazňuje podstatné údaje v texte, predvádzza manipuláciu alebo neskôr zjednodušený nákres/

☒ postupujte s dieťaťom po jednotlivých krokoch, ktoré vždy zapisujte, dieťa zároveň ved'te k verbalizácii- hlasnému vysvetľovaniu, popisu jeho postupu

☒ ↓ dbajte i na dieťaťom systematické zaznamenávanie „medzivýpočtov“, zjednodušených nákresov /napr. pri vyvodzovaní správneho riešenia u slovných úloh/, schém a pod.

☒ ☺ dieťa uist'ujte o poskytnutí Vašej pomoci, s ktorou všetko spoločne zvládnete

☒ ☺ častejšie priebežne poskytujte spätnú väzbu, pri neistote či chybnom postupe využívajte pomoc prvého kroku /kde dieťa začalo správne/

☒ ☺ pozitívna je Vaša konzultácia s vyučujúcim

☒ ♥ klúčový je Váš láskový a trpezník prístup